

2009-2011

KÄSIKIRURGIA

Vastuuhenkilö: Dos. Timo Raatikainen
KLL/Kirurgian klinikka, Topeliuksenkatu 5,
PL 266, 00029 HUS,
Puh. (09) 471 60038, timo.raatikainen@hus.fi

Tavoitteet

Käsi­kirurgian erikoislääkärin tulee kyetä toimimaan alansa erikoislääkärin tehtävissä siten, että hän

- hallitsee alansa diagnostiset menetelmät ja toimenpiteet
- kykenee laatimaan käsi­kirurgisen potilaan hoitosuunnitelman ja informoimaan potilasta erilaisten hoitovaihtoehtojen ja niihin liittyvien seikkojen suhteen
- hallitsee käsi­kirurgiassa vaadittavan mikrokirurgisen tekniikan
- hallitsee leikkausindikaatioiden ja leikkauskelpoisuuden arvioinnin
- hallitsee leikkausmenetelmän valinnan ja preoperatiivisen hoidon
- kykenee suoriutumaan itsenäisesti käsi­kirurgiaan kuuluvasta elektiivisestä ja päivystystoiminnasta
- hallitsee välittömän postoperatiivisen hoidon
- kykenee ohjaamaan käsi­kirurgisten potilaiden kuntoutusta yhteistyössä käsiterapeuttien (lääkintävoimistelija ja toimintaterapeutti)
- kykenee laatimaan käsivammoja käsitteleviä perusteellisia lausuntoja vakuutusyhtiöille ja eläkelaitoksille
- kykenee arvioimaan hoitotuloksia tieteellisin menetelmin
- kykenee osallistumaan alansa kehittämis-, tutkimus- ja koulutustoimintaan.

Koulutusohjelmaan hyväksyminen

Käsi­kirurgian erikoislääkärin eriytyvään koulutukseen hyväksymisen edellytyksenä on, että opiskelija on suorittanut kirurgian yhteisen runkokoulutusjakson. Lisäksi edellytetään mikrokirurgisen leikkaustekniikan peruskurssin (esim. HYKS:n tai TAYS:n kurssi) suorittamista. Lisäksi koulutusohjelmaan hakijoita valittaessa katsotaan eduksi vähintään puolen vuoden palvelujakso yhdessä tai useammassa seuraavista erikoisaloista: ortopedia ja traumatologia, lastenkirurgia, plastiikkakirurgia, verisuonikirurgia tai reumakäsi­kirurgia.

KOULUTUSOHJELMAN RAKENNE

Koulutusohjelman kokonaispituus on 6 vuotta, josta vähintään puolet tulee suorittaa yliopistosairaalan ulkopuolella. Yliopistosairaalan ulkopuolisiin koulutuspaikkoihin voidaan katsoa kuuluvaksi sellaiset terveydenhuollon toimintayksiköt, jotka on liitetty yliopistosairaalaan 1.1.2000 tai sen jälkeen (Jorvin, Peijaksen, Hesperian, Kätilöopiston ja Marian sairaalat).

Terveyskeskuspalvelu (9 kk)

Runkokoulutus (2 v 3 kk)

Ks. . [kirurgian alojen runkokoulutus](#)

Eriytyvä koulutus (3 v)

Koulutusohjelmaan hyväksymisen jälkeen koulutusohjelman vastuuhenkilö tekee erikoistuvan kanssa yhdessä koulutus­suunnitelman. Eriytyväkoulutus suoritetaan pääsääntöisesti HYKS:n Käsi­kirurgian osastolla, missä erikoistuva osallistuu mikrokirurgisen päivystysrenkaan toimintaan. Eriytyvään koulutukseen voidaan hyväksyä 3–12 kk palvelua toisessa käsi­kirurgisessa yksikössä (TAYS, KYS, OYS, Orton), jossa kouluttajana on käsi­kirurgian dosentti. Erillissopimuksella voidaan hyväksyä 3–6 kk palvelua plastiikkakirurgisessa yksikössä, jossa harjoitetaan runsaasti rekonstruktivista raajavammoihin kohdistuvaa mikrokirurgiaa. Lisäksi erityissopimuksella voidaan hyväksyä 6 kk reumakäsi­kirurgista palvelua esimerkiksi Reumasäätiön sairaalassa Heinolassa. Ulkomainen käsi­kirurgian koulutus voidaan erikoissopimuksella hyväksyä enintään 1 vuoden ajalta.

Toimipaikkakoulutus

Käytännön työtä täydentävät säännölliset ohjatut toimipaikkakoulutustilaisuudet, joiden tarkoituksena on syventää tietämystä erikoisalasta. Toimipaikkakoulutusta järjestetään 2–5 tuntia viikossa.

Koulutussairaalat ja kouluttajat: <http://www.med.helsinki.fi/erikoislaakari>

Teoreettinen kurssimuotoinen koulutus (eriytyvä koulutus 80 tuntia + runkokoulutus 60 tuntia)

Teoreettiseen kurssimuotoiseen koulutukseen hyväksytään käsikirurgian alan koti- ja pohjoismaiset koulutustilaisuudet sekä kansainväliset tieteelliset kokoukset. Sopivia kursseja ovat mm. mikrokirurgian jatkokurssit, periferisen hermokirurgian kurssi, jännekirurgian kurssi ja tieteellisen tutkimuksen teon kurssi. Erikoistuvan tulee koulutusjakson aikana osallistua vähintään viiteen kotimaiseen tai ulkomaiseen koulutustilaisuuteen tai tieteelliseen kokoukseen. Tavoitteena on, että erikoistuva pitäisi koulutusjakson aikana vähintään yhden alaa koskevan esitelmän kotimaisessa tai kansainvälisessä tieteellisessä kokouksessa.

Lähijohtajakoulutus (30 opintopistettä)

Koulutuksen rungon muodostaa johtamisportfolio, johon kirjataan henkilökohtaiset tavoitteet, omat havainnot työpaikalta ja siihen liittyvä pohdinta, merkinnät tapaamisista ohjaajien kanssa, kerätty palaute sekä koulutusohjelman mukaiset tehtävät ja opintosuoritteet. Koulutukseen lasketaan hyväksi perusterveydenhuollon lisäkoulutukseen kuuluva hallinnollinen koulutus. Koulutukseen kuuluvat myös kirjallisen esityksen opetus, harjoitus ja hyväksytyt suoritus.

Sen lisäksi koulutukseen kuuluu kolme kaikille erikoisaloille yhteistä kaksipäiväistä lähiopetusjaksoa sekä vähintään kaksi erikoisalakohontaista lähiopetuspäivää (tai 4 iltapäivää) (yht. 10 op), itsenäisten kehittymistehtävien laadinta ja kirjallisuusosio. Koulutuksen voi suorittaa 2-6 vuoden aikana.

10 lähiopetuspäivää = 10 op	Kehittymistehtävät 10 op	Kirjallisuustehtävät 5 op	Portfolio 5 op
--	-------------------------------------	--------------------------------------	-----------------------

Lisätietoja: www.med.helsinki.fi/erikoislaakari/johtamiskoulutus ja <http://blogs.helsinki.fi/lahijohajakoulutus>.

Oppimisprosessin seuranta ja arvioinnin välineet

Koulutusyksikössä erikoistuvalla nimetään henkilökohtainen ohjaaja, jonka tulee avustaa ja ohjata erikoistuvaa käytännön työssä, kuten poliklinikan vastaanotto toiminnassa, leikkausta edeltävissä arvioinneissa, leikkauksessa ja jatkohoidon suunnittelussa sekä arvioida erikoistuvan edistymistä yhdessä erikoistuvan kanssa. Arvioinnista tehdään merkinnät opintokansioon eli portfolioon. Erikoistuva pitää myös leikkauspäiväkirjaa eli lokikirjaa, johon merkitään kaikki leikkaustoimenpiteet, joihin erikoistuva on osallistunut ja johon näiden toimenpidekertomuksista otetut valokopiot liitetään. Portfolio ja lokikirja käydään läpi erikoistuvalla nimetyn kouluttajan ja henkilökohtaisen ohjaajan kanssa pidettävissä puolivuositaisissa tapaamisissa. Koulutusohjelman vastuuhenkilö vastaa koulutusohjelman toteuttamisesta seuraa koulutussuunnitelmien edistymistä.

Valtakunnallinen kuulustelu

Kirjat (viimeisin painos)

1. Paul Smith: Lister's the hand. (Churchill Livingstone)
2. Green D.P., Hotchkiss & Pederson: Operative hand surgery (Churchill Livingstone)
3. Vastamäki M. & Roth J. (Eds.): Arthroscopy of the upper extremity (Churchill Livingstone)
4. Cooney: The wrist

5. Vastamäki M. & Vilkki S. ym.: Käsikirurgia (Duodecim)
6. Hand surgery update IV

Lehdet (tenttiä edeltävän kolmen vuoden lehdet)

1. Handchirurgie-Mikrochirurgie-Plastische Chirurgie
2. Journal of Hand Surgery, American and British volumes
3. Scandinavian Journal of Plastic and Reconstructive Surgery and Hand Surgery
(käsikirurgiaa koskevat artikkelit)
4. Hand Clinics
5. Techniques in Hand and Upper Extremity Surgery

Lääkintälainsäädäntö soveltuvin osin

2007-2009

KÄSIKIRURGIA

Vastuuhenkilö: Dos. Timo Raatikainen
KLL/Kirurgian klinikka, Topeliuksenkatu 5,
PL 266, 00029 HUS,
Puh. (09) 471 60038, timo.raatikainen@hus.fi

Tavoitteet

Käsikirurgian erikoislääkärin tulee kyetä toimimaan alansa erikoislääkärin tehtävissä siten, että hän

- hallitsee alansa diagnostiset menetelmät ja toimenpiteet
- kykenee laatimaan käsikirurgisen potilaan hoitosuunnitelman ja informoimaan potilasta erilaisten hoitovaihtoehtojen ja niihin liittyvien seikkojen suhteen
- hallitsee käsikirurgiassa vaadittavan mikrokirurgisen tekniikan
- hallitsee leikkausindikaatioiden ja leikkauskelpoisuuden arvioinnin
- hallitsee leikkausmenetelmän valinnan ja preoperatiivisen hoidon
- kykenee suoriutumaan itsenäisesti käsikirurgiaan kuuluvasta elektiivisestä ja päivystystoiminnasta
- hallitsee välittömän postoperatiivisen hoidon
- kykenee ohjaamaan käsikirurgisten potilaiden kuntoutusta yhteistyössä käsiterapeuttien (lääkintävoimistelija ja toimintaterapeutti)
- kykenee laatimaan käsivammoja käsitteleviä perusteellisia lausuntoja vakuutusyhtiöille ja eläkelaitoksille
- kykenee arvioimaan hoitotuloksia tieteellisin menetelmin
- kykenee osallistumaan alansa kehittämis-, tutkimus- ja koulutustoimintaan.

Koulutusohjelmaan hyväksyminen

Käsikirurgian erikoislääkärin koulutusohjelmaan hyväksymiselle on edellytyksenä, että opiskelija on suorittanut kirurgian yhteisen runkokoulutusjakson. Lisäksi edellytetään mikrokirurgisen leikkaustekniikan peruskurssin (esim. HYKS:n tai TAYS:n kurssi) suorittamista. Lisäksi koulutusohjelmaan hakijoita valittaessa katsotaan eduksi vähintään puolen vuoden palvelujakso yhdessä tai useammassa seuraavista erikoisaloista: ortopedia ja traumatologia, lastenkirurgia, plastiikkakirurgia, verisuonikirurgia tai reumakäsikirurgia.

KOULUTUSOHJELMAN RAKENNE

Koulutusohjelman kokonaispituus on 6 vuotta, josta vähintään puolet tulee suorittaa yliopistosairaalan ulkopuolella. Yliopistosairaalan ulkopuolisiin koulutuspaikkoihin voidaan katsoa kuuluvaksi sellaiset terveydenhuollon toimintayksiköt, jotka on liitetty yliopistosairaalaan 1.1.2000 tai sen jälkeen (Jorvin, Peijaksen, Hesperian, Kätilöopiston ja Marian sairaalat).

Terveyskeskuspalvelu (9 kk)

Runkokoulutus (2 v 3 kk)

Ks. . [kirurgian alojen runkokoulutus](#)

Eriytyvä koulutus (3 v)

Koulutusohjelmaan hyväksymisen jälkeen koulutusohjelman vastuhenkilö tekee erikoistuvan kanssa yhdessä koulutussuunnitelman. Eriytyväkoulutus suoritetaan pääsääntöisesti HYKS:n Käsikirurgian osastolla, missä erikoistuva osallistuu mikrokirurgisen päivystysrenkaan toimintaan. Eriytyvään koulutukseen voidaan hyväksyä 3–12 kk palvelua toisessa käsikirurgisessa yksikössä (TAYS, KYS, OYS, Orton), jossa kouluttajana on käsikirurgian dosentti. Erillissopimuksella voidaan hyväksyä 3–6 kk palvelua plastiikkakirurgisessa yksikössä, jossa harjoitetaan runsaasti rekonstruktiiivista raajavammoihin kohdistuvaa mikrokirurgiaa. Lisäksi erityissopimuksella voidaan hyväksyä 6 kk reumakäsikirurgista palvelua esimerkiksi Reumasäätien sairaalassa Heinolassa. Ulkomainen käsikirurgian koulutus voidaan erikoissopimuksella hyväksyä enintään 1 vuoden ajalta.

Toimipaikkakoulutus

Käytännön työtä täydentävät säännölliset ohjatut toimipaikkakoulutustilaisuudet, joiden tarkoituksena on syventää tietämystä erikoisalasta. Toimipaikkakoulutusta järjestetään 2–5 tuntia viikossa.

Koulutussairaalat ja kouluttajat: <http://www.med.helsinki.fi/erikoislaakari>

Teoreettinen kurssimuotoinen koulutus (eriytyvä koulutus 80 tuntia + runkokoulutus 60 tuntia + hallinnollinen koulutus 20 tuntia)

Teoreettiseen kurssimuotoiseen koulutukseen hyväksytään käsikirurgian alan koti- ja pohjoismaiset koulutustilaisuudet sekä kansainväliset tieteelliset kokoukset. Sopivia kurseja ovat mm. mikrokirurgian jatkokurssit, periferisen hermokirurgian kurssi, jännekirurgian kurssi ja tieteellisen tutkimuksen teon kurssi. Erikoistuvan tulee koulutusjakson aikana osallistua vähintään viiteen kotimaiseen tai ulkomaiseen koulutustilaisuuteen tai tieteelliseen kokoukseen. Tavoitteena on, että erikoistuva pitäisi koulutusjakson aikana vähintään yhden alaa koskevan esitelmän kotimaisessa tai kansainvälisessä tieteellisessä kokouksessa. Lisäksi teoreettisen koulutuksen tulee sisältää 20 tuntia johtamis- ja hallinnon koulutusta.

Oppimisprosessin seuranta ja arvioinnin välineet

Koulutusyksikössä erikoistuvalla nimetään henkilökohtainen ohjaaja, jonka tulee avustaa ja ohjata erikoistuvaa käytännön työssä, kuten poliklinikan vastaanotto toiminnassa, leikkausta edeltävissä arvioinneissa, leikkauksessa ja jatkohoidon suunnittelussa sekä arvioida erikoistuvan edistymistä yhdessä erikoistuvan kanssa. Arvioinnista tehdään merkinnät opintokansioon eli portfolioon. Erikoistuva pitää myös leikkauspäiväkirjaa eli lokikirjaa, johon merkitään kaikki leikkaustoimenpiteet, joihin erikoistuva on osallistunut ja johon näiden toimenpidekertomuksista otetut valokopiot liitetään. Portfolio ja lokikirja käydään läpi erikoistuvalla nimetyn kouluttajan ja henkilökohtaisen ohjaajan kanssa pidettävissä puolivuositaisissa tapaamisissa. Koulutusohjelman vastuhenkilö vastaa koulutusohjelman toteuttamisesta seuraa koulutussuunnitelmien edistymistä.

Valtakunnallinen kuulustelu

Kirjat (viimeisin painos)

1. Paul Smith: Lister's the hand. (Churchill Livingstone)
 2. Green D.P., Hotchkiss & Pederson: Operative hand surgery (Churchill Livingstone)
 3. Spinner M.: Injuries of the major branches of peripheral nerves of the forearm (Saunders)
 4. Meyer V.E. & Black J.M. (Eds.): Microsurgical procedures (Churchill Livingstone)
- tai
- O'Brien B.McC. & Morrison W.A.: Reconstructive microsurgery (Churchill Livingstone)
 5. Vastamäki M. & Roth J. (Eds.): Arthroscopy of the upper extremity (Churchill Livingstone)
 6. Cooney: The wrist
 7. Vastamäki M. & Vilkki S. ym.: Käsikirurgia (Duodecim)

Lehdet (tenttiä edeltävän kolmen vuoden lehdet)

1. Handchirurgie-Mikrochirurgie-Plastische Chirurgie
2. Journal of Hand Surgery, American and British volumes
3. Scandinavian Journal of Plastic and Reconstructive Surgery and Hand Surgery (käsikirurgiaa koskevat artikkelit)
4. Hand Clinics
5. Techniques in Hand and Upper Extremity Surgery

Lääkintälainsäädäntö soveltuvin osin

2005-2007

KÄSIKIRURGIA

Vastuuhenkilö: Dos. Timo Raatikainen
KLL/Kirurgian klinikka, Topeliuksenkatu 5,
PL 266, 00029 HUS,
Puh. (09) 471 971221, timo.raatikainen@hus.fi

Tavoitteet

Käsi­kirurgian erikoislääkärin tulee kyetä toimimaan alansa erikoislääkärin tehtävissä siten, että hän

- hallitsee alansa diagnostiset menetelmät ja toimenpiteet
- kykenee laatimaan käsi­kirurgisen potilaan hoitosuunnitelman ja informoimaan potilasta erilaisten hoitovaihtoehtojen ja niihin liittyvien seikkojen suhteen
- hallitsee käsi­kirurgiassa vaadittavan mikro­kirurgisen tekniikan
- hallitsee leikkausindikaatioiden ja leikkauskelpoisuuden arvioinnin
- hallitsee leikkausmenetelmän valinnan ja preoperatiivisen hoidon
- kykenee suoriutumaan itsenäisesti käsi­kirurgiaan kuuluvasta elektiivisestä ja päivystystoiminnasta
- hallitsee välittömän postoperatiivisen hoidon
- kykenee ohjaamaan käsi­kirurgisten potilaiden kuntoutusta yhteistyössä käsiterapeuttien (lääkintävoimistelija ja toimintaterapeutti)
- kykenee laatimaan käsi­vammoja käsitteleviä perusteellisia lausuntoja vakuutusyhtiöille ja eläkelaitoksille
- kykenee arvioimaan hoitotuloksia tieteellisin menetelmin
- kykenee osallistumaan alansa kehittämis-, tutkimus- ja koulutustoimintaan

Koulutusohjelmaan hyväksyminen

Käsi­kirurgian erikoislääkärin koulutusohjelmaan hyväksymiselle on edellytyksenä, että opiskelija on suorittanut kirurgian yhteisen runkokoulutusjakson. Lisäksi edellytetään mikro­kirurgisen leikkaustekniikan peruskurssin (esim. HYKS:n tai TAYS:n kurssi) suorittamista. Lisäksi koulutusohjelmaan hakijoita valittaessa katsotaan eduksi vähintään puolen vuoden palvelujakso yhdessä tai useammassa seuraavista erikoisaloista: ortopedia ja traumatologia, lasten­kirurgia, plastiikkakirurgia, verisuonikirurgia tai reumakäsi­kirurgia.

KOULUTUSOHJELMAN RAKENNE

Koulutusohjelman kokonaispituus on 6 vuotta, josta vähintään puolet tulee suorittaa yliopistosairaalan ulkopuolella. Yliopistosairaalan ulkopuolisiin koulutuspaikkoihin voidaan katsoa kuuluvaksi sellaiset terveydenhuollon toimintayksiköt, jotka on liitetty yliopistosairaalaan 1.1.2000 tai sen jälkeen (Jorvin, Peijaksen, Hesperian, Kätilöopiston ja Marian sairaalat).

Terveyskeskuspalvelu (9 kk)

Runkokoulutus (2 v 3 kk)

Ks. [kirurgian alojen runkokoulutus](#)

Eriytyvä koulutus (3 v)

Koulutusohjelmaan hyväksymisen jälkeen koulutusohjelman vastuuhenkilö tekee erikoistuvan kanssa yhdessä koulutussuunnitelman. Eriytyväkoulutus suoritetaan pääsääntöisesti HYKS:n Käsi­kirurgian osastolla, missä erikoistuva osallistuu mikro­kirurgisen päivystysrenkaan toimintaan. Eriytyvään koulutukseen voidaan hyväksyä 3-12 kk palvelua toisessa käsi­kirurgisessa yksikössä (TAYS, KYS, OYS, Orton), jossa kouluttajana on käsi­kirurgian dosentti. Erillissopimuksella voidaan hyväksyä 3-6 kk palvelua plastiikkakirurgisessa yksikössä, jossa harjoitetaan runsaasti rekonstruktivista raajavammoihin kohdistuvaa mikro­kirurgiaa. Lisäksi erityissopimuksella voidaan hyväksyä 6 kk reumakäsi­kirurgista palvelua esimerkiksi Reumasäätien sairaalassa Heinolassa. Ulkomainen käsi­kirurgian koulutus voidaan erikoissopimuksella hyväksyä enintään 1 vuoden ajalta.

Toimipaikkakoulutus

Käytännön työtä täydentävät säännölliset ohjatut toimipaikkakoulutustilaisuudet, joiden tarkoituksena on syventää tietämystä erikoisalasta. Toimipaikkakoulutusta järjestetään 2-5 tuntia viikossa.

Koulutussairaalat ja kouluttajat: <http://www.med.helsinki.fi/erikoislaakari>

Teoreettinen kurssimuotoinen koulutus (eriytyvä koulutus 80 tuntia + runkokoulutus 60 tuntia + hallinnollinen koulutus 20 tuntia)

Teoreettiseen kurssimuotoiseen koulutukseen hyväksytään käsikirurgian alan koti- ja pohjoismaiset koulutustilaisuudet sekä kansainväliset tieteelliset kokoukset. Sopivia kurseja ovat mm.

mikrokirurgian jatkokurssit, periferisen hermokirurgian kurssi, jännekirurgian kurssi ja tieteellisen tutkimuksen teon kurssi. Erikoistuvan tulee koulutusjakson aikana osallistua vähintään viiteen kotimaiseen tai ulkomaiseen koulutustilaisuuteen tai tieteelliseen kokoukseen. Tavoitteena on, että erikoistuva pitäisi koulutusjakson aikana vähintään yhden alaa koskevan esitelmän kotimaisessa tai kansainvälisessä tieteellisessä kokouksessa. Lisäksi teoreettisen koulutuksen tulee sisältää 20 tuntia johtamis- ja hallinnon koulutusta.

Oppimisprosessin seuranta ja arvioinnin välineet

Koulutusyksikössä erikoistuvalla nimetään henkilökohtainen ohjaaja, jonka tulee avustaa ja ohjata erikoistuvaa käytännön työssä, kuten poliklinikan vastaanottotoiminnassa, leikkausta edeltävissä arvioinneissa, leikkauksessa ja jatkohoidon suunnittelussa sekä arvioida erikoistuvan edistymistä yhdessä erikoistuvan kanssa. Arvioinnista tehdään merkinnät opintokansioon eli portfolioon. Erikoistuva pitää myös leikkauspäiväkirjaa eli lokikirjaa, johon merkitään kaikki leikkaustoimenpiteet, joihin erikoistuva on osallistunut ja johon näiden toimenpidekertomuksista otetut valokopiot liitetään. Portfolio ja lokikirja käydään läpi erikoistuvalla nimetyn kouluttajan ja henkilökohtaisen ohjaajan kanssa pidettävissä puolivuositaisissa tapaamisissa. Koulutusohjelman vastuhenkilö vastaa koulutusohjelman toteuttamisesta seuraa koulutussuunnitelmien edistymistä.

Valtakunnallinen kuulustelu

Kirjat (viimeisin painos)

1. Paul Smith: Lister's the hand. (Churchill Livingstone)
 2. Green D.P., Hotchkiss & Pederson: Operative hand surgery (Churchill Livingstone)
 3. Spinner M.: Injuries to the major branches of peripheral nerves of the forearm (Saunders)
 4. Meyer V.E. & Black J.M. (Eds.): Microsurgical procedures (Churchill Livingstone)
- tai
- O'Brien B.McC. & Morrison W.A.: Reconstructive microsurgery (Churchill Livingstone)
 5. Vastamäki M. & Roth J. (Eds.): Arthroscopy of the upper extremity (Churchill Livingstone)
 6. Cooney: The wrist
 7. Vastamäki M. & Vilkki S. ym.: Käsikirurgia (Duodecim)

Lehdet (tenttiä edeltävän kolmen vuoden lehdet)

1. Handchirurgie-Mikrochirurgie-Plastische Chirurgie
2. Journal of Hand Surgery, American and British volumes
3. Scandinavian Journal of Plastic and Reconstructive Surgery and Hand Surgery (käsikirurgiaa koskevat artikkelit)
4. Hand Clinics
5. Techniques in Hand and Upper Extremity Surgery

Lääkintälainsäädäntö soveltuvin osin

2003-2005

KÄSIKIRURGIA

Vastuhenkilö: Dos. Timo Raatikainen

KLL/Kirurgian klinikka, Topeliuksenkatu 5, PL 266, 00029 HUS,

Puh. 471 971221, timo.raatikainen@hus.fi

Tavoitteet

Käsikirurgian erikoislääkärin tulee kyetä toimimaan alansa erikoislääkärin tehtävissä siten, että hän

- hallitsee alansa diagnostiset menetelmät ja toimenpiteet
- kykenee laatimaan käsikirurgisen potilaan hoitosuunnitelman ja informoimaan potilasta erilaisten hoitovaihtoehtojen ja niihin liittyvien seikkojen suhteen
- hallitsee käsikirurgiassa vaadittavan mikrokirurgisen tekniikan
- hallitsee leikkausindikaatioiden ja leikkauskelpoisuuden arvioinnin
- hallitsee leikkausmenetelmän valinnan ja preoperatiivisen hoidon
- kykenee suoriutumaan itsenäisesti käsikirurgiaan kuuluvasta elektiiivisestä ja päivystystoiminnasta
- hallitsee välittömän postoperatiivisen hoidon
- kykenee ohjaamaan käsikirurgisten potilaiden kuntoutusta yhteistyössä käsiterapeuttien (lääkintävoimistelija ja toimintaterapeutti)
- kykenee laatimaan käsivammoja käsitteleviä perusteellisia lausuntoja vakuutusyhtiöille ja eläkelaitoksille
- kykenee arvioimaan hoitotuloksia tieteellisin menetelmin
- kykenee osallistumaan alansa kehittämisen-, tutkimus- ja koulutustoimintaan

Koulutusohjelmaan hyväksyminen

Käsikirurgian erikoislääkärin koulutusohjelmaan hyväksymiselle on edellytyksenä, että opiskelija on suorittanut kirurgian yhteisen runkokoulutusjakson. Lisäksi edellytetään mikrokirurgisen leikkaustekniikan peruskurssin (esim. HYKS:n tai TAYS:n kurssi) suorittamista. Lisäksi koulutusohjelmaan hakijoita valittaessa katsotaan eduksi vähintään puolen vuoden palvelujakso yhdessä tai useammassa seuraavista erikoisaloista: ortopedia ja traumatologia, lastenkirurgia, plastiikkakirurgia, verisuonikirurgia tai reumakäsikirurgia.

KOULUTUSOHJELMAN RAKENNE

Koulutusohjelman kokonaispituus on 6 vuotta, josta vähintään puolet tulee suorittaa yliopistosairaalan ulkopuolella. Yliopistosairaalan ulkopuolisiin koulutuspaikkoihin voidaan katsoa kuuluvaksi edelleen sellaiset terveydenhuollon toimintayksiköt, jotka on liitetty yliopistosairaalaan 1.1.2000 tai sen jälkeen (Jorvin, Peijaksen, Hesperian, Kätilöopiston ja Marian sairaalat).

Terveyskeskuspalvelu (9 kk)

Runkokoulutus (2 v 3 kk)

Ks. kirurgian alojen runkokoulutus s. 139.

Eriytyvä koulutus (3 v)

Koulutusohjelmaan hyväksymisen jälkeen koulutusohjelman vastuuhenkilö tekee erikoistuvan kanssa yhdessä koulutussuunnitelman. Eriytyväkoulutus suoritetaan pääsääntöisesti HYKS:n Käsikirurgian osastolla, missä erikoistuva osallistuu mikrokirurgisen päivystysrenkaan toimintaan. Eriytyvään koulutukseen voidaan hyväksyä 3-12 kuukautta palvelua toisessa käsikirurgisessa yksikössä (TAYS, KYS, OYS, Orton), jossa kouluttajana on käsikirurgian dosentti. Erillissopimuksella voidaan hyväksyä 3-6 kuukautta palvelua plastiikkakirurgisessa yksikössä, jossa harjoitetaan runsaasti rekonstruktivista raajavammoihin kohdistuvaa mikrokirurgiaa. Lisäksi erityissopimuksella voidaan hyväksyä puoli vuotta reumakäsikirurgista

palvelua esimerkiksi Reumasäätien sairaalassa Heinolassa. Ulkomainen käsikirurgian koulutus voidaan erikoissopimuksella hyväksyä enintään vuoden ajalta.

Toimipaikkakoulutus

Käytännön työtä täydentävät säännölliset ohjatut toimipaikkakoulutustilaisuudet, joiden tarkoituksena on syventää tietämystä erikoisalasta. Toimipaikkakoulutusta järjestetään 2-5 tuntia viikossa.

Koulutussairaalat ja kouluttajat:

<http://www.ltdk.helsinki.fi/opiskelu/erikoislaakari/>

Teorettinen kurssimuotoinen koulutus (80 tuntia + runkokoulutus 60 tuntia + hallinnollinen koulutus 20 tuntia)

Teorettiseen kurssimuotoiseen koulutukseen hyväksytään käsikirurgian alan koti- ja pohjoismaiset koulutustilaisuudet sekä kansainväliset tieteelliset kokoukset. Sopivia kursseja ovat mm. mikrokirurgian jatkokurssit, periferisen hermokirurgian kurssi, jännekirurgian kurssi ja tieteellisen tutkimuksen teon kurssi. Erikoistuvan tulee koulutusjakson aikana osallistua vähintään viiteen kotimaiseen tai ulkomaiseen koulutustilaisuuteen tai tieteelliseen kokoukseen. Tavoitteena on, että erikoistuva pitäisi koulutusjakson aikana vähintään yhden alaa koskevan esitelmän kotimaisessa tai kansainvälisessä tieteellisessä kokouksessa. Lisäksi teoreettisen koulutuksen tulee sisältää 20 tuntia johtamis- ja hallinnon koulutusta.

Oppimisprosessin seuranta ja arvioinnin välineet

Koulutusyksikössä erikoistuvalla nimetään henkilökohtainen ohjaaja, jonka tulee avustaa ja ohjata erikoistuvaa käytännön työssä, kuten poliklinikan vastaanotto toiminnassa, leikkausta edeltävissä arvioinneissa, leikkauksessa ja jatkohoidon suunnittelussa sekä arvioida erikoistuvan edistymistä yhdessä erikoistuvan kanssa. Arvioinnista tehdään merkinnät opintokansioon eli portfolioon. Erikoistuva pitää myös leikkauspäiväkirjaa eli lokikirjaa, johon merkitään kaikki leikkaustoimenpiteet, joihin erikoistuva on osallistunut ja johon näiden toimenpidekertomuksista otetut valokopiot liitetään. Portfolio ja lokikirja käydään läpi erikoistuvalla nimetyn kouluttajan ja henkilökohtaisen ohjaajan kanssa pidettävissä puolivuositaisissa tapaamisissa. Koulutusohjelman vastuuhenkilö vastaa koulutusohjelman toteuttamisesta seuraa koulutussuunnitelmien edistymistä.

Valtakunnallinen kuulustelu

Kirjat (viimeisin painos)

1. Paul Smith: Lister's the hand. (Churchill Livingstone)
2. Green D.P., Hotchkiss & Pederson: Operative hand surgery (Churchill Livingstone)
3. Spinner M.: Injuries to the major branches of peripheral nerves of the forearm (Saunders)
4. Meyer V.E. & Black J.M. (Eds.): Microsurgical procedures (Churchill Livingstone) tai O'Brien B.McC. & Morrison W.A.: Reconstructive microsurgery (Churchill Livingstone)
5. Vastamäki M. & Roth J. (Eds.): Arthroscopy of the upper extremity (Churchill Livingstone)
6. Cooney: The wrist
7. Vastamäki M. & Vilki S. ym.: Käsikirurgia (Duodecim)

Lehdet (tenttiä edeltävän kolmen vuoden lehdet)

1. Handchirurgie-Mikrochirurgie-Plastische Chirurgie
2. Journal of Hand Surgery, American and British volumes
3. Scandinavian Journal of Plastic and Reconstructive Surgery and Hand Surgery (käsikirurgiaa koskevat artikkelit)
4. Hand Clinics
5. Techniques in Hand and Upper Extremity Surgery

Lääkintälainsäädäntö soveltuvin osin

2001-2003

KÄSIKIRURGIA

Vastuhenkilö: Dos. Timo Raatikainen

KLL/Kirurgian klinikka, Topeliuksenkatu 5, PL 266, 00029 HUS,

Puh. 471 971221, timo.raatikainen@hus.fi

Tavoitteet

Käsikirurgian erikoislääkärin tulee kyetä toimimaan alansa erikoislääkärin tehtävissä siten, että hän

- hallitsee alansa diagnostiset menetelmät ja toimenpiteet
- kykenee laatimaan käsikirurgisen potilaan hoitosuunnitelman ja informoimaan potilasta erilaisten hoitovaihtoehtojen ja niihin liittyvien seikkojen suhteen
- hallitsee käsikirurgiassa vaadittavan mikrokirurgisen tekniikan
- hallitsee leikkausindikaatioiden ja leikkauskelpoisuuden arvioinnin
- hallitsee leikkausmenetelmän valinnan ja preoperatiivisen hoidon
- kykenee suoriutumaan itsenäisesti käsikirurgiaan kuuluvasta elektiiivisestä ja päivystystoiminnasta
- hallitsee välittömän postoperatiivisen hoidon
- kykenee ohjaamaan käsikirurgisten potilaiden kuntoutusta yhteistyössä käsiterapeuttien (lääkintävoimistelija ja toimintaterapeutti)
- kykenee laatimaan käsivammoja käsitteleviä perusteellisia lausuntoja vakuutusyhtiöille ja eläkelaitoksille
- kykenee arvioimaan hoitotuloksia tieteellisin menetelmin
- kykenee osallistumaan alansa kehittämis-, tutkimus- ja koulutustoimintaan

Koulutusohjelmaan hyväksyminen

Käsikirurgian erikoislääkärin koulutusohjelmaan hyväksymiselle on edellytyksenä, että opiskelija on suorittanut kirurgian yhteisen runkokoulutusjakson. Lisäksi edellytetään mikrokirurgisen leikkaustekniikan peruskurssin (esim. HYKS:n tai TAYS:n kurssi) suorittamista. Lisäksi koulutusohjelmaan hakijoita valittaessa katsotaan eduksi vähintään puolen vuoden palvelujakso yhdessä tai useammassa seuraavista erikoisaloista: ortopedia ja traumatologia, lastenkirurgia, plastiikkakirurgia, verisuonikirurgia tai reumakäsikirurgia.

KOULUTUSOHJELMAN RAKENNE

Koulutusohjelman kokonaispituus on 6 vuotta, josta vähintään puolet tulee suorittaa

yliopistosairaalan ulkopuolella. Yliopistosairaalan ulkopuolisiin koulutuspaikkoihin voidaan katsoa kuuluvaksi edelleen sellaiset terveydenhuollon toimintayksiköt, jotka on liitetty yliopistosairaalaan 1.1.2000 tai sen jälkeen (Jorvin, Peijaksen, Hesperian, Kätilöopiston ja Marian sairaalat).

Terveyskeskuspalvelu (9 kk)

Runkokoulutus (2 v 3 kk)

Ks. kirurgian alojen runkokoulutus s. 139.

Eriytyvä koulutus (3 v)

Koulutusohjelmaan hyväksymisen jälkeen koulutusohjelman vastuuhenkilö tekee erikoistuvan kanssa yhdessä koulutussuunnitelman. Eriytyväkoulutus suoritetaan pääsääntöisesti HYKS:n Käsikirurgian osastolla, missä erikoistuva osallistuu mikrokirurgisen päivystysrenkaan toimintaan. Eriytyvään koulutukseen voidaan hyväksyä 3-12 kuukautta palvelua toisessa käsikirurgisessa yksikössä (TAYS, KYS, OYS, Orton), jossa kouluttajana on käsikirurgian dosentti. Erillissopimuksella voidaan hyväksyä 3-6 kuukautta palvelua plastiikkakirurgisessa yksikössä, jossa harjoitetaan runsaasti rekonstruktivista raajavammoihin kohdistuvaa mikrokirurgiaa. Lisäksi erityissopimuksella voidaan hyväksyä puoli vuotta reumakäsikirurgista palvelua esimerkiksi Reumasäätien sairaalassa Heinolassa. Ulkomainen käsikirurgian koulutus voidaan erikoissopimuksella hyväksyä enintään vuoden ajalta.

Toimipaikkakoulutus

Käytännön työtä täydentävät säännölliset ohjatut toimipaikkakoulutustilaisuudet, joiden tarkoituksena on syventää tietämystä erikoisalasta. Toimipaikkakoulutusta järjestetään 2-5 tuntia viikossa.

Koulutussairaalat ja kouluttajat:

<http://www.ltdk.helsinki.fi/opiskelu/erikoislaakari/>

Teorettinen kurssimuotoinen koulutus (80 tuntia + runkokoulutus 60 tuntia + hallinnollinen koulutus 20 tuntia)

Teorettiseen kurssimuotoiseen koulutukseen hyväksytään käsikirurgian alan koti- ja pohjoismaiset koulutustilaisuudet sekä kansainväliset tieteelliset kokoukset. Sopivia kurseja ovat mm. mikrokirurgian jatkokurssit, periferisen hermokirurgian kurssi, jännekirurgian kurssi ja tieteellisen tutkimuksen teon kurssi. Erikoistuvan tulee koulutusjakson aikana osallistua vähintään viiteen kotimaiseen tai ulkomaiseen koulutustilaisuuteen tai tieteelliseen kokoukseen. Tavoitteena on, että erikoistuva pitäisi koulutusjakson aikana vähintään yhden alaa koskevan esitelmän kotimaisessa tai kansainvälisessä tieteellisessä kokouksessa. Lisäksi teorettisen koulutuksen tulee sisältää 20 tuntia johtamis- ja hallinnon koulutusta.

Oppimisprosessin seuranta ja arvioinnin välineet

Koulutusyksikössä erikoistuvalla nimetään henkilökohtainen ohjaaja, jonka tulee avustaa ja ohjata erikoistuvaa käytännön työssä, kuten poliklinikan vastaanotto toiminnassa, leikkausta edeltävissä arvioinneissa, leikkauksessa ja jatkohoidon suunnittelussa sekä arvioida erikoistuvan edistymistä yhdessä erikoistuvan kanssa. Arvioinnista tehdään merkinnät opintokansioon eli portfolioon. Erikoistuva pitää myös leikkauspäiväkirjaa eli lokikirjaa, johon merkitään kaikki

leikkaustoimenpiteet, joihin erikoistuva on osallistunut ja johon näiden toimenpidekertomuksista otetut valokopiot liitetään. Portfolio ja lokikirja käydään läpi erikoistuvalla nimetyllä kouluttajalla ja henkilökohtaisen ohjaajan kanssa pidettävissä puolivuosisissa tapaamisissa. Koulutusohjelman vastuuhenkilö vastaa koulutusohjelman toteuttamisesta seuraavien koulutusohjelmien edistymistä.

Valtakunnallinen kuulustelu

Kirjat (viimeisin painos)

1. Paul Smith: Lister's the hand. (Churchill Livingstone)
2. Green D.P., Hotchkiss & Pederson: Operative hand surgery (Churchill Livingstone)
3. Spinner M.: Injuries to the major branches of peripheral nerves of the forearm (Saunders)
4. Meyer V.E. & Black J.M. (Eds.): Microsurgical procedures (Churchill Livingstone)
tai
O'Brien B.McC. & Morrison W.A.: Reconstructive microsurgery (Churchill Livingstone)
5. Vastamäki M. & Roth J. (Eds.): Arthroscopy of the upper extremity (Churchill Livingstone)
6. Cooney: The wrist
7. Vastamäki M. & Vilki S. ym.: Käsikirurgia (Duodecim)

Lehdet (tenttiä edeltävän kolmen vuoden lehdet)

1. Handchirurgie-Mikrochirurgie-Plastische Chirurgie
2. Journal of Hand Surgery, American and British volumes
3. Scandinavian Journal of Plastic and Reconstructive Surgery and Hand Surgery (käsikirurgia koskevat artikkelit)
4. Hand Clinics
5. Techniques in Hand and Upper Extremity Surgery

Lääkintälainsäädäntö soveltuvin osin